

Előadóterem a Kordos Lászlóra visszaemlékező vendégeinkkel

Dobos Marianne és Kabdebó Lóránt Kordos Lászlóról mint a Szabó Lőrinc-kultusz ápolójáról, a Szabó Lőrinc-est egyik szervezőjéről és a költőhöz fűződő kötődéséről beszélt. *Pálinkás Györgyné* a könyvtárban együtt töltött hétköznapiak néhány, számára örökre meghatározó részletét elevenítette fel. *Győri Erzsébet* visszaemlékezéséből a megyei és a városi könyvtárban töltött dolgozó hétköznapi képe, Kordos László személyisége jelent meg a résztvevők előtt.

Csernyák Lászlóné Fróna Erzsébet egykori mezőcsáti Kordos-tanítvány Laci bácsi pedagógusi alakját hangsúlyozta, és erre az alkalomra még verset is írt emlékére. *Hernádi Istvánné* néhány kedves, könyvtári kulisszák mögötti anekdotával készült a megemlékezésre. *Veres László* ugyan kevés időt töltött együtt vele, de ezt a keveset is jelentőségteljesnek vélte. A közönség soraiból *Kiss László* egykori mezőcsáti könyvtáros szólt az emlékműsor hallgatóságához, és Laci bácsi mezőcsáti életének történéseit, könyvtárosi éveit, segítő tanári személyét emelte ki a jelenlévőknek.

Gerő Gyula saját megfogalmazása szerint kakukktójásként érkezett meg Budapestről, mert személyesen nem ismerte Kordos Lászlót. Hét dátummal a zsebében jött, melyek mindegyike Kordos László személyéhez kötődött a magyar könyvtártörténetben. Ezeket az évszámokat ismertette meg a résztvevőkkel.

Az emlékműsor zárásaként, a család nevében *Kardos László* fejezte ki köszönetét a szervezőknek a Kordos László-emléknap programjaiért. ■

Digitális felzárkóztatás

Könyvtárosok az e-közszolgáltatásokért

A Miniszterelnöki Hivatal az év elején több pályázatot írt ki „az információs társadalom és tudásalapú gazdaság fejlesztése, az elektronikus közszolgáltatások megvalósítása” céljával. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) ezek közül a MENET – 2008 és a NETre Kész – 2008 kódjelű pályázatokon indult, és mindkettőre sikeres pályázatot nyújtott be, amelyek közül a MENET – 2008-ra benyújtott pályázatot valósította meg.

A megoldani kívánt probléma, célkitűzés, célok

A megoldani kívánt probléma: a lakosság széles körei részben infrastruktúra hiánya, részben informatikai ismeretek hiánya miatt jóval korlátozottabban tudják az információs társadalom szolgáltatásait kihasználni, mint az lehetséges és szükséges volna. (A lakosság mintegy 60%-a nem képes használni az infokommunikációs technikai eszközöket.) Ez a hiányosság mind a lakosság, mint a (köz)szolgáltatók, azaz a társadalom számára nagyobb időráfordítást, felesleges anyagi terhet jelent.

Széles körben társadalmi szükséglet tehát, hogy a társadalom minél több tagja be tudjon kapcsolódni az információs társadalom életébe.

A projekt fő célkitűzése – a pályázati kiírásnak megfelelően – az volt, hogy a felhasználói képzettség fejlesztésével a digitális kompetenciákat bővítse, ezáltal végső soron növelje az e-közszolgáltatások igénybevételét.

Célul tűztük ki tehát, hogy a lakosság infokommunikációs eszközöktől, e-tudástól, e-tartalmaktól eddig elzárkózó vagy elzárt csoportjaival megismertessük az e-közszolgáltatásokat, és felismertessük velük, hogy milyen módon segítheti életüket, javíthatja életminőségüket az e-közszolgáltatások igénybe vétele, az e-közszolgáltatásokat ed-

dig nem használó civil szervezetek és kisvállalkozások munkatársaival megismertessük ezek gazdasági és gazdaságossági előnyeit, mindhárom célcsoport (állampolgárok, civil szervezetek, vállalkozások) számára megfelelő szintű digitális ismereteket nyújtunk az infokommunikációs szolgáltatások használatához.

A projektben megvalósított tevékenységek

A projektben 17 könyvtár volt partnerünk, részvételükkel kétféle tevékenységet valósítottunk meg: Az infokommunikációs eszközök és –szolgáltatások iránti *érdeklődés felkeltését*, használatuk előnyeinek tudatosítását szolgáló *információs napok megrendezése 7 helyszínen* (valamennyi régióban egyegy), félnapos időkeretben, alkalmanként átlagosan 25–30, összesen 224 résztvevővel.

Helyszínek: Szentendre, Pest Megyei Könyvtár; Eger, Bródy Sándor Megyei Könyvtár; Veszprém, Eötvös Károly Megyei Könyvtár; Zalaegerszeg, Deák Ferenc Megyei Könyvtár; Nyíregyháza, Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár; Békéscsaba, Békés Megyei Tudásház és Könyvtár; Szekszárd, Tolna Megyei Önkormányzat Illyés Gyula Könyvtára.

Az internet és az e-közszolgáltatások használatának elterjedését szolgáló *képzések lebonyolítása 10 képző intézményben*, átlagban 15–15, összesen 165 résztvevővel, 4x4 órás oktatás keretében, online segédanyaggal, „vizsga” (összefoglaló kérdéssor) megoldásával, interaktív felületen elérhető képzési segédanyaggal.

Helyszínek: Gödöllő, Városi Könyvtár és Információs Központ; Dunakeszi, Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár; Tatabánya, Városi Könyvtár; Nagykanizsa, Halis István Városi Könyvtár; Jászberény, Városi Könyvtár és Információs Központ; Hódmezővásárhely, Németh László Városi Könyvtár; Orosháza, Orosháza Városi Önkormányzat Justh Zsig-

mond Városi Könyvtára; Celldömölk, Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár; Gyöngyös, Gyöngyösi Kulturális és Közgyűjteményi Központ; Kisvárd, Városi Önkormányzat Városi Könyvtára.

A projekt célcsoportjai: állampolgárok, civil szervezetek képviselői és gazdasági szervezetek, elsősorban kisvállalkozások képviselői voltak.

Mind az információs napok, mind a képzések tematikájának kidolgozása előtt a rendezvényt vagy képzést szervező könyvtárak munkatársai igényfelméréseket végeztek. Szórólapjainkon, jelentkezési lapjainkon 25 e-közszolgáltatási témakört ajánlottunk fel, hogy az előadások és a képzések résztvevői érdeklődésük, szükségleteik szerint válasszák ki azokat, amelyekben mélyebb ismeretekre kívánnak szert tenni. Ezek összesítése alapján állítottuk össze az előadások anyagát, illetve a tananyagot.

Mindkét programcsoportnál jelenléti ív kitöltésével dokumentáltuk a részvételt (l. fentebb a résztvevők számát), illetve elé-

Előadás
Békéscsabán

gedettségmérő kérdőív kitöltésével értékeltük a programok tartalmasságát, munkatársaink teljesítményét. Az elégedettségmérő kérdőívek alapján rendezvényeink, képzéseink igen nagy sikert arattak, hasznosságukat, eredményességüket a résztvevők egyértelműen visszaigazolták, és jelentős számban jelezték igényüket további hasonló képzések iránt.

Projektünk harmadik pillére jelentős informatikai szakmai tevékenység volt, honlapunk létrehozása. Megigényeltük a webpolgar.hu domainnevet, hozzá egy dinamikus honlap futtatására alkalmas tárhelyet. A tárhelyen három felületet alakítottunk ki: fórum, portál, távoktatási. Ezeken minden lényeges momentumról információt adtunk az előkészületektől kezdve a tananyagokon és vizsganyagokon át a programok lezárásáig. A képzések teljes anyagával a távoktatási felület biztosított elektronikus háttérrel a résztvevőknek, amellyel, hogy valamennyi hallgató cédén is megkapta a tananyagot. Honlapunkat számos fotó teszi színessé, amelyeket a programok és képzések helyszíneiről küldtek kollégáink, beszámolóik illusztrálására. Jól sikerült honlapunkat az MKE elnökségének döntése alapján további hasonló tartalmak megjelenítésére a jelenlegi előfizetés lejárta után is üzemeltetni szándékozunk.

Projektünk néhány kiemelt statisztikai adat tükrében

Digitális felzárkóztatás – könyvtárosok az e-közszolgáltatásokért c. *projektünk területi kiterjedése* az egész országot le-

fedte: a 7 információs napot 7 régióban rendezték meg, mindegyik régióban egyet-egyét.

Program helyszíne	Résztvevők életkora	Átlag-életkor	Legnagyobb számban résztvevők kora
Szentendre	26–71	55,6	60-as
Eger	19–80	52,8	40-es, 70-es
Veszprém	22–56	39,9	30-as
Zalaegerszeg	25–58	44,2	40-es
Nyíregyháza	21–55	40,5	30-as
Békéscsaba	17–64	31,6	tizenéves
Szekszárd	17–66	43,9	50-es
Gödöllő	18–68	38,4	tizenéves
Dunakeszi	31–61	47,6	50-es
Tatabánya	25–74	57	60-as
Nagykanizsa	20–71	53,1	60-as
Jászberény	35–58	49,5	50-es
Hódmezővásárhely	22–70	51,1	50-es
Orosháza	23–68	43,8	40-es
Celldömölk	22–57	42,1	50-es
Gyöngyös	25–57	45,8	40-es, 50-es
Kisvárd	27–56	42,5	30-as, 50-es

A résztvevők megoszlása életkor szerint

Információs napjaink résztvevőinek száma 224, a képzéseken 165 fő vett részt. A képzéseken részt vevők minden esetben kitöltötték a jelentkezési lapokat, amelyekből megállapítható célcsoport-hovatartozásuk. Ezek alapján 99 állampolgár, 45 fő valamely civil szervezetből és 21 olyan ember vett részt képzéseinken, aki vállalkozás képviselője.

A legfiatalabb résztvevő 17 éves volt, a legidősebb 80. Ez természetesen két szélsőség, a legnépesebb korcsoport az 50 és 60 év közöttieké, majd a 40 és 50 közöttieké. A résztvevők átlagéletkora 43,5 év volt.

A képzések összefoglaló vizsgatesztjének értékelése

Összpontszám /a hallgatók elért átlageredménye:

Tatabánya:	27/23
Orosháza:	24/23
Nagykanizsa:	10/8
Kisvárd:	15/15
Jászberény:	150/150
Gyöngyös:	20/20
Gödöllő:	20/18
Dunakeszi:	80/78
Celldömölk:	25/22
Hódmezővásárhely:	20/20

Az igényfelmérés alapján információk napjaink tematikája a felajánlott 25 témakörön belül a választott témák népszerűségének sorrendjében:

Ügyfélkapu	7 helyszín
Álláskeresés	6 helyszín
IKT-eszközök bemutatása	5 helyszín
Internetes vásárlás	4 helyszín
Elektronikus könyvtárhasználat	4 helyszín
Gépjárművezetői engedély	2 helyszín
Lakcímváltozás	2 helyszín
Online rendőrségi ügyintézés	2 helyszín
Internetes adóbevallás	2 helyszín
Utazástervezés	2 helyszín
Elektronikus kapcsolattartás	2 helyszín
Gépjármű-igazgatás	1 helyszín
Egészségügyi szolgáltatások	1 helyszín
Képzési lehetőségek	1 helyszín
Internetezés fizikai fogyatékossgal élőknek	1 helyszín
Nyelvvizsga-lehetőségek	1 helyszín
Bankolás	1 helyszín

Az igényfelmérés alapján a képzések tematikája a felajánlott 25 témakörön belül a választott témák népszerűségének sorrendjében:

Ügyfélkapu	10 helyszín
Elektronikus könyvtárhasználat	10 helyszín
Utazástervezés	8 helyszín
Álláskeresés	8 helyszín
Elektronikus kapcsolattartás	8 helyszín
IKT-eszközök bemutatása	7 helyszín
Internetcsatlakozás, -biztonság	7 helyszín
Internetes adóbevallás	7 helyszín
Internetes vásárlás	7 helyszín
Bankolás	7 helyszín
Lakcímváltozás	5 helyszín
Gépjármű-igazgatás	5 helyszín
Munkavállalással kapcsolatos szolgáltatások	5 helyszín
Egészségügyi szolgáltatások	4 helyszín
Járulékbefizetés ellenőrzése	3 helyszín
Gépjárművezetői engedély	1 helyszín
Családi pótlék igénylése	1 helyszín
Elektronikus vámáru-nyilatkozat	1 helyszín
Álláskeresési járadék igénylése	1 helyszín
Munkáltató nyugdíjbiztosítási bejelentése	1 helyszín

Online rendőrségi ügyintézés	1 helyszín
Képzési lehetőségek	1 helyszín
Internetezés fizikai fogyatékossgal élőknek	1 helyszín

E-tanácsadók száma: az információs napok és a képzések megvalósításában összesen 34 fő előadó, illetve oktató vett részt. Közülük 12 fő előadó és 13 fő oktató, összesen 25 fő volt e-tanácsadó.

A projekt megvalósítása során szerzett tapasztalatok

Digitális felzárkóztatás – könyvtárosok az e-közszolgáltatásokért c. projektünk, amelyet a Magyar Könyvtárosok Egyesülete mint civil szakmai szervezet könyvtárak és könyvtárosok közreműködésével valósított meg, kézzelfoghatóvá tette a könyvtárak megváltozott szerepét az információs társadalomban: a könyvtárak ma már komplex tudásközpontokként képesek működni és a mindenkori társadalmi igényeknek megfelelő információkat szolgáltatni, akár képzések formájában is. A közelmúlt években megvalósult e-tanácsadó képzések eredménye, hogy a kiképzett e-tanácsadó könyvtárosok már nem csak ilyen szolgáltatásokra képesek, hanem azok oktatására is.

A részvételre felkért könyvtárak igen nagy lelkesedéssel vállalták a felkérést, ugyanígy a projektben szereplő könyvtárosok is, annak ellenére, hogy a megvalósításhoz rendelkezésre álló idő a pályázat eredményének kihirdetésétől a projekt lezárásáig nem volt túlságosan hosszú, hiszen a könyvtárak nyári zárva tartása is ebbe az időszakba esett.

A könyvtárak és munkatársaik lelkesedése azt az eredményt hozta, hogy néhány helyszínen a vállalt időkeret kétszeresében valósult meg a program: a szekszárdi Illyés Gyula Megyei Könyvtárban két információs napot rendeztek, a kisvárdai Városi Könyvtárban, Orosházán a Justh Zsigmond Városi Könyvtárban, valamint a hódmezővásárhelyi Németh László Városi Könyvtárban két csoportban, 2x16 órában folytak a képzések.

Ezeket a többletfeladatokat az előadók, képzők részint annak érdekében végezték, hogy a túljelentkezéseknek is meg tudjanak felelni, részint, hogy magasabb színvonalon teljesítsék a feladatot, kisebb létszámú csoportokban.

Ugyancsak a részt vevő oktatók lelkesedése eredményezte, hogy néhány oktatási helyszínen a hallgatók tanúsítványt, emléklapot, oklevelet is kaptak. A részvételt tanúsító okmányok sajnos központilag nem szerepeltek a projekttervben. A projektben meghirdetett lehetőség iránt a könyvtárak és könyvtárosok, de az állampolgárok részéről is megnyilvánuló lelkes fogadtatás eredményezte, hogy mindkét tevékenységünkben többen vettek részt, mint azt a pályázatunkban vállaltuk (a számszerű adatokat l. fentebb).

Projektünk ismét megmutatta, hogy megyei és városi könyvtáraink városaikban igen fontos szerepet játszanak a kulturális közéletben: helyi marketingtevékenységükkel mindhárom célcsoportot sikerült elérniük, ami nyilvánvalóan folyamatos kapcsolat meglétét feltételezi a könyvtár és a társadalom különböző csoportjai között, amelyben a könyvtár tudományos-kulturális-képzési közösségi pontként működik.

Imponáló volt a közreműködő (e-tanácsadó) könyvtárosok szakmai felkészültsége, nem csak az oktatásban, hanem a kapcsolódó információs háttérmunkákban is, amelyek eredményeként a MENET – 2008 eseményei a honlapokon megjelentek.

Imponáló volt az a szinte egyöntetű elismerés, amit a résztvevők az elégedettségi felmérésekben az előadók/oktatók felkészültségéről, tevékenységéről visszajeleztek. A résztvevők életkorát, társadalmi állását elemezve szembetűnő az élethosszig tartó tanulás, valamint az életminőség javításának igénye, ami kiterjed az IKT-eszközök használatából eredő előnyök hasznosítására is.

Az elégedettségmérő kérdőívek feldolgozása egyértelműen bizonyítja azt a hallatlan igényt az IKT-eszközök megismerése és a szolgáltatások iránt, ami több hasonló képzést tenne indokolttá, hiszen a felfokozott érdeklődéshez képest kevés a lehetőség az ilyeneken való részvételre.

A fenti tapasztalatok alátámasztására idé-

zünk néhány nyilatkozatot az elégedettségmérő kérdőívekről:

„Nagyon fontosnak tartom ezeket az ingyenes képzési lehetőségeket, mert sajnos a mi korosztályunk többsége még nem ebben nőtt fel. Így a nyugdíjasok előtt is kitágul a világ.” (56 éves)

„Jó felkészültségű oktató vezetett be a rendkívül érdekes tananyagba [...] Köszönet érte az előadónak és az eMagyarország Program létrehozóinak.” (58 éves)

„Örülök, hogy részt vehettem a tanfolyamon. Köszönöm a pályázóknak ezt a lehetőséget.” (51 éves)

„A tanfolyamon nagyon sok hasznos információt kaptam, főleg az álláskereső, magyarország.hu, OEP [...] voltak nagyon hasznosak számomra.” (41 éves)

„A tanfolyam hangulatos volt, hálásan köszönöm a lehetőséget, a segítséget, ezek után bátrabban használom az internetet.” (51 éves)

Végezetül: projektünk megszervezésének „műhelytitkai”

A csapatmunkában kialakított programterv megvalósításához az MKE alelnöke, *Bartos Éva* javaslatára és közreműködésével kerestük meg a partnerkönyvtárakat. Miután *Bakos Klára*, egyesületünk elnöke felkérésére elfogadták ajánlatunkat a MENET – 2008-ban való részvételre, *Wimmer Éva*, az MKE pályázati referense tartotta a kapcsolatot a partnerkönyvtárak munkatársaival és koordinálta a projekt folyamatait. A projekt informatikai szakmai munkájának irányítását, a honlap létrehozását és üzemeltetését, valamint a tananyagfejlesztést *Payer Barbara*, a Könyvtári Intézet munkatársa végezte, a projekt lezárásához kapcsolódó nagyszámú adminisztrációs feladatot pedig *Molnár Jánosné Ilike*, az MKE ügyvezető titkára.

A projekt szakmai tevékenységeit a partnerkönyvtárak munkatársai valósították meg, akiknek munkájáért e helyen is köszönetünket fejezzük ki. A projektben részt vett oktatók névsora a www.webpolgar.hu honlapunkon megtalálható, mint ahogyan a jelen beszámoló bővebb változata is. ■